

Sygn. akt VII U 645/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 października 2018 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Monika Roslan-Karasińska

Protokolant: praktykant Magdalena Wójcicka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 8 października 2018 r. w Warszawie

sprawy J. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o rentę z tytułu niezdolności do pracy

na skutek odwołania J. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych(...)Oddział w W.

z dnia 30 kwietnia 2018 r. znak: (...)

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

J. S. w dniu 11 maja 2018 roku złożył, za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W., odwołanie od decyzji z 30 kwietnia 2018 roku, znak: (...) odmawiającej mu przyznania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Uzasadniając swoje stanowisko ubezpieczony wskazał, że nie zgadza się z wyliczeniami organu rentowego w zakresie stażu pracy. Ubezpieczony podał, że w 2017 roku pracował 4 miesiące w firmie (...), a następnie w 2018 roku w firmie (...) na okoliczność czego przedstawił świadectwa pracy. W związku z powyższym zdaniem odwołującego staż jego pracy przekracza 5 lat w ostatnim 10-leciu poprzedzającym złożeniem wniosku o rentę. (odwołanie z 11 maja 2018 roku, k. 3 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W. w odpowiedzi na odwołanie z 23 maja 2018 roku wniósł o oddalenie odwołania na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

W uzasadnieniu swego stanowiska organ rentowy wskazał, że ubezpieczony w dniu 26 marca 2018 roku złożył wniosek o „zamianę emerytury na rentę z tytułu niezdolności do pracy”, a w dniu 5 stycznia 2018 roku przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury od 2 stycznia 2018 roku. Zdaniem organu rentowego nie ma zatem podstaw do przyznania ubezpieczonemu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy skoro ma on ustalone prawo do emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. (odpowiedź na odwołanie z 23 maja 2018 roku, k. 4 - 5 a.s.).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

J. S. (urodzony w dniu (...)) kilkakrotnie zgłaszał do organu rentowego wnioski o rentę z tytułu niezdolności do pracy. Wnioski były rozpoznawane odmownie w związku z czym odwołujący nie miał ustalonego prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy (decyzja z 19 stycznia 2016 roku, (...), k. 77 tom I a.r., decyzja z 13 stycznia 2017 roku, (...), k. nienumerowana tom II a.r., decyzja z 3 lipca 2017 roku, (...), k. nienumerowana tom III a.r.) .

W dniu 11 grudnia 2017 roku złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniosek o emeryturę. (wniosek o emeryturę, k. 1 – 3 tom I a.e.)

Decyzją z 5 stycznia 2018 roku, znak: (...) organ rentowy przyznał ubezpieczonemu zaliczkę na poczet przysługującej emerytury od 2 stycznia 2018 roku, tj. od daty osiągnięcia wieku 65 lat. (decyzja z 5 stycznia 2018 roku, znak: (...) k. 22 tom I a.e.)

Decyzją z 17 stycznia 2018 roku, znak: (...), organ rentowy przyznał odwołującemu emeryturę od 2 stycznia 2018 roku, tj. od daty osiągnięcia wieku 65 lat. (decyzja z 17 stycznia 2018 roku, znak: (...) k. 24 tom I a.e.)

J. S. odwołał się od decyzji organu rentowego z 17 stycznia 2018 roku, czym zainicjował postępowanie przed Sądem Okręgowym Warszawa-Praga w Warszawie, sygn. akt VII U 292/18. (odwołanie z 2 lutego 2018 roku, k. 4 akt VII U 292/18)

W dniu 13 marca 2018 roku ubezpieczony złożył wniosek o unieważnienie jego wniosku o emeryturę i przyznanie mu renty, która w jego ocenie będzie wyższa niż przyznane świadczenie emerytalne. Do swojego pisma odwołujący dołączył dodatkowe świadectwa pracy. W dniu 26 marca 2018 roku J. S. złożył kolejny wniosek do organu rentowego wniosek o „zamianę emerytury na rentę z tytułu niezdolności do pracy”. (wniosek z 13 marca 2018 roku, k. nienumerowana a.r., wniosek z 26 marca 2018 roku, k. nienumerowana tom II akt rentowych).

Decyzją z 30 kwietnia 2018 roku, znak: (...), organ rentowy odmówił ubezpieczonemu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, ponieważ odwołujący nie spełnił 3 przesłanek koniecznych do przyznania renty. Ubezpieczony nie wykazał wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego tj. w ostatnim 10-leciu przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności nie udowodnił co najmniej 5 lat okresów składkowych i nieskładkowych, nie udowodnił okresu składkowego wynoszącego 30 lat dla mężczyzn oraz ma ustalone prawo do emerytury z FUS. Organ rentowy wskazał, że w 10-leciu przed dniem powstania niezdolności do pracy tj. od 28 kwietnia 2007 roku do 27 kwietnia 2017 roku ubezpieczony udokumentował okresy składkowe i nieskładkowe w wysokości 4 lat, 6 miesięcy. W 10-leciu przed dniem złożenia wniosku tj. od 26 marca 2008 roku do 27 kwietnia 2018 roku ubezpieczony udokumentował okresy składkowe i nieskładkowe w wysokości 4 lat, 8 miesięcy i 12 dni. (decyzja z 30 kwietnia 2018 roku, znak: (...) k. nienumerowana tom II a.r.)

Wyrokiem z 28 maja 2018 roku Sąd Okręgowy Warszawa – Praga w Warszawie oddalił odwołanie J. S. od decyzji organu rentowego z 17 stycznia 2018 roku przyznającej mu prawo do emerytury. Wyrok jest prawomocny. (wyrok z dnia 28 maja 2018 roku, k. 11 akt VII U 292/18)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie materiału dowodowego znajdującego się w aktach sprawy, w tym dołączonych do akt sprawy akt ubezpieczeniowych, akt sprawy VII U 292/18.

Ponadto dowody w zakresie w jakim Sąd oparł na nich swoje ustalenia są spójne, logiczne i wzajemnie się uzupełniają. W niniejszej sprawie strony postępowania co do zasady nie kwestionowały materiału dowodowego co potwierdza jego wysoki walor dowodowy i bezsporny charakter.

Strony w toku sprawy nie zgłaszały jakichkolwiek uwag czy zastrzeżeń i w związku z tym Sąd uznał zgromadzony materiał za dostateczny do wydania orzeczenia w sprawie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie J. S. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z 30 kwietnia 2018 roku, znak: (...), było niezasadne i podlegało oddaleniu.

W rozpatrywanej sprawie spór dotyczył prawa J. S. do renty z tytułu niezdolności do pracy. W zaskarżonej decyzji Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił przyznania ubezpieczonemu prawa do wnioskowanego świadczenia rentowego wskazując, że nie spełnia on wszystkich przesłanek określonych w art. 57 i 58 ustawy emerytalnej. Organ rentowy wskazał, że przyznanie odwołującemu renty z tytułu niezdolności do pracy uniemożliwia fakt pobierania przez niego emerytury. Ubezpieczony w toku postępowania koncentrował się co do zasady na fakcie, że posiada on wymagany staż pracy oraz wskazywał że nie chce pobierać emerytury, ponieważ jest to dla niego mniej korzystne.

Ustawodawca określił przesłanki konieczne do uzyskania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz.U. z 2018, poz.1270 t.j.), zwanej dalej ustawą emerytalną. Zgodnie z treścią tego przepisu renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki:

- 1) jest niezdolny do pracy;
- 2) ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy;
- 3) niezdolność do pracy powstała w okresach, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 i 2, pkt 3 lit. b, pkt 4, 6, 7 i 9, ust. 2 pkt 1, 3-8 i 9 lit. a, pkt 10 lit. a, pkt 11-12, 13 lit. a, pkt 14 lit. a i pkt 15-17 oraz art. 7 pkt 1-3, 5 lit. a, pkt 6 i 12, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów;
- 4) nie ma ustalonego prawa do emerytury z Funduszu lub nie spełnia warunków do jej uzyskania.

Przesłanka, o której mowa w art. 57 ust. 1 pkt 2 ww. ustawy wiąże się z koniecznością posiadania przez ubezpieczonego odpowiedniego okresu składkowego i nieskładkowego w wymiarze określonym w art. 58 ustawy. Wymóg ten wynika z tego, że renta z tytułu niezdolności do pracy nie jest świadczeniem o charakterze socjalnym na rzecz osób niezdolnych do pracy, pozostającym bez związku z tytułem ubezpieczenia rentowego, ale stanowi jedną z form zabezpieczenia społecznego powiązaną z wymaganym okresem płacenia składek (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 1 grudnia 2016 roku, I UK 424/15). Wskazany wyżej przepis art. 58 określa w ust. 1, że warunek posiadania wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego, w myśl art. 57 ust. 1 pkt 2, uważa się za spełniony, gdy ubezpieczony osiągnął okres składkowy i nieskładkowy wynoszący łącznie co najmniej:

- 1) 1 rok - jeżeli niezdolność do pracy powstała przed ukończeniem 20 lat;
- 2) 2 lata - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 20 do 22 lat;
- 3) 3 lata - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 22 do 25 lat;
- 4) 4 lata - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 25 do 30 lat;
- 5) 5 lat - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 30 lat.

W rozpatrywanej sprawie bezsporne było, że J. S. na dzień złożenia wniosku o rentę z tytułu niezdolności do pracy, miał osiągnięty powszechny wiek emerytalny i przyznane prawo do emerytury do emerytury od 2 stycznia 2018 roku. Wobec tego nie została spełniona przesłanka konieczna do przyznania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy z art. 57 ust 1 pkt 4 ustawy o emeryturach i rentach Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Art. 57 ust. 1 pkt 4 ustawy emerytalnej wskazuje na prawo do emerytury zarówno w myśl koncepcji nabycia prawa do emerytury in abstracto („nie spełnia warunków do jej uzyskania”), jak i w myśl koncepcji prawa do emerytury in concreto (“nie ma ustalonego prawa do emerytury”). Nie ma więc znaczenia, czy prawo do emerytury zostało już ustalone decyzją organu rentowego, a jeśli zostało ustalone, to czy emerytura jest faktycznie pobierana przez emeryta. Nawet jeśli emerytura nie podlega wypłacie, zgodnie z art. 103a ustawy emerytalnej należy uznać, że wnioskodawca o rentę z tytułu niezdolności, który

tylko spełnia przesłanki do nabycia prawa do emerytury, jak również ten, który ma już ustalone prawo do emerytury, a nie rozwiązał stosunku pracy celem realizacji tego prawa, nie spełnia przesłanki wynikającej z art. 57 ust. 1 pkt 4 ustawy emerytalnej.

Tym samym nawet jeżeli wypłata emerytury zgodnie z żądaniem J. S. zostałaby zawieszona czy też odwołujący cofnąłby skutecznie wniosek o emeryturę, to i tak z uwagi na fakt spełnienia przez niego warunków do przyznania emerytury tj. osiągnięcie w dniu 2 stycznia 2018 roku wieku emerytalnego (65 lat), w świetle przepisu art. 57 ust. 1 pkt 4 ustawy emerytalnej, nie byłoby możliwe przyznanie mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Inaczej mówiąc cofnięcie wniosku o emeryturę nic by w sytuacji odwołującego nie zmieniło.

Wobec powyższego, niezależnie od spełnienia przez ubezpieczonego innych warunków określonych w art. 57 i 58 ustawy emerytalnej, pozytywne rozstrzygnięcie i dokonanie zmiany zaskarżonej decyzji nie było możliwe. Zgodnie z brzmieniem cytowanego przepisu oraz w świetle jednolitego orzecznictwa, przesłanki nabycia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z FUS muszą być spełnione łącznie. Oznacza to, że brak choćby jednego z tych warunków powoduje niemożność nabycia uprawnień do świadczenia rentowego.

Analizowane nabycie przez ubezpieczonego uprawnień do emerytury stanowi samodzielną i negatywną przesłankę dotyczącą możliwości przyznania mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Brak spełnienia tej przesłanki, niezależnie od tego, czy inne się ziściły, czyni niemożliwym uwzględnienie żądania ubezpieczonego w zakresie przyznania wnioskowanego świadczenia, a ponadto czyni bezcelowym badanie kolejnej spornej kwestii związanej z udowodnionym stażem pracy. Postępowanie dowodowe dotyczące tej okoliczności było zatem bezprzedmiotowe, bowiem jak wskazał Sąd Apelacyjny w Krakowie w wyroku z dnia 24 lutego 2016 roku (sygn. akt III AUa 476/15), brak spełnienia jednej przesłanki zwalnia sąd od rozpatrywania pozostałych warunków przysługiwania prawa do świadczenia, ponieważ w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych sąd orzeka o prawie do konkretnego świadczenia (w tym wypadku o prawie do renty z tytułu niezdolności do pracy), a nie o poszczególnych przesłankach ich przysługiwania. To oznacza, że sąd oddala odwołanie w przypadku niespełnienia chociażby jednego warunku przyznania świadczenia.

Podobne stanowisko wyraził również Sąd Apelacyjny w Gdańsku w wyroku z dnia 6 grudnia 2013 roku (sygn. akt III AUa 524/13), w którym jednoznacznie wskazał, że sąd ubezpieczeń rozpoznający odwołanie od decyzji organu rentowego odmawiającej prawa do świadczenia rozstrzyga o prawie do konkretnego świadczenia, nie zaś o poszczególnych elementach składających się na to świadczenie. W sytuacji zatem, gdy ubezpieczony nie spełnia jednej przesłanki, brak jest podstaw do badania pozostałych przesłanek warunkujących prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Konkludując skoro zatem J. S. jest uprawniony do emerytury i faktycznie ją pobiera, bezprzedmiotowe są rozważania w przedmiocie spełnienia przez niego pozostałych przesłanek. Niezależnie bowiem od dokonanej w tym zakresie oceny, oparta na niespornym ustaleniu wskazującym na uprawnienie ubezpieczonego do emerytury - jako nieodzownej przesłance warunkującej przyznanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy - zaskarżona decyzja jest uzasadniona. W uzupełnieniu należy dodać, że postępowanie w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych ma charakter rozpoznawczy i kontrolny. Pierwsza właściwość skupia uwagę na samodzielnej ocenie przesłanek warunkujących prawo do świadczenia, druga koncentruje się na ocenie zasadności rozstrzygnięcia dokonanego przez organ rentowy. Ustalenie przez sąd, że ubezpieczony nie spełnia jednego z kumulatywnych warunków uzasadniających przyznanie renty, zwalnia go od badania pozostałych. W tym wypadku funkcja kontrolna postępowania ma charakter dominujący, co oznacza, że sąd nie ma obowiązku realizować powinności rozpoznawczych, gdyż te w ostatecznym rozrachunku nie doprowadzą i tak do przyznania ubezpieczonemu świadczenia (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 września 2014 roku, sygn. akt I UK 7/14; LEX nr 1511381).

Reasumując, w rozpoznawanej sprawie, według stanu na dzień wyrokowania, brak było podstaw do przyznania ubezpieczonemu renty z tytułu niezdolności do pracy. Sąd Okręgowy ocenił zatem, że zaskarżona decyzja organu

rentowego z 30 kwietnia 2018 roku, znak: END/20/045086059, odpowiada prawu i dlatego na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., odwołanie należało oddalić.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć odwołującemu z pouczeniem.

MG